

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Kápolya-utca 1-5 szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Kápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 "

Negyedévre ----- 3 "

Egy órára ----- 1 "

— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik minden nap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 257. szám.

Szombat, november 7.

Bosnyákország a kiállításon.

Nagybecskerek, november 7.

Ime, bezártuk tehát félesztendei ragyogás után a tündéri szépségű Ezredéves Országos Kiállítás kapui. Megkezdődött a rombolás munkája; gyorsan elpusztul minden, ami hónapokon át gyönyörtüségünkre szolgált.

Itt tehát az ideje, hogy tárgyilagos visszapillantást vessünk arra, amit a Városligetben láttunk.

Az ilyen visszapillantásnál, legyünk bár a legtárgyilagosabbak, el kell ismerünk, hogy a kiállítás legszebb, legérdekesebb és legtanulságosabb látványai között foglalt helyet Bosnyákország és a Hercegovina osztálya. Olyannyira, hogy rohamosan meghódította a közérdeklődést, és képes volt magyarnak, idegennek szemében egyaránt a kiállítás egyik vonzóerejének a magaslatára emelkedni. Mi, akik ismerjük ezredéves kiállításunk pompáját, tudjuk nagyon jól méltányolni annak értékét, ha ilyen fényes keretben valamely rész ki tudott tűnni.

Tartozunk annak beismerésével, hogy a bosnyák-hercegovinai osztály épületeinek tiszta, finom keleti modorával, tartalmának gazdagságával, izléses, szakszerű elrendezésével felköltötte mindenkinek a figyelmét, és tiszta képet nyújtott ezeknek az országoknak a bámulatos haladásáról. Mindenütt csak a dicséret hangját hallottuk a kiállításnak erről az osztályáról; erre nézve véleményeltérés nem mutatkozott.

Ennek a beismerése képezze a közvélemény hálás elismerését Kállay Bénével, azzal a férfival szemben, akinek kiállításunk ezen nagyon szép részletét köszönhetjük. És ebből az elismerésből ki kell vennie a maga részét Kállay Béné-Beth-

len Vilma grófnőnek is, azért a buzgóságért, a melylyel a bosnyák-hercegovinai osztály rendezése körül heteken át fáradozott.

Az elért fényes siker önmagában nyújtja a jól megérdemelt jutalmat. Hanem ezt a sikert és ezt a jutalmat nem lehetett háboruság nélkül elérni.

Emlékezhettünk jól, hogy a delegáció idején a bosnyák-hercegovinai osztály azért panaszoktól, amiért Kállay Béné ilyen nagyszabású bosnyák kiállítást rendezett Budapesten, az ezredéves ünnep alkalmából. Ahány ellenségünk az osztrák delegációban ült, az mind előhozakodott ezzel a keserves panaszával, akár volt szó a megszállott tartományokról, akár nem; és szörnyű módon fenyegetőztek, hogy ők el nem tűrik, hogy Magyarország egyszerűen eikonfiskálja ezeket az országokat.

Hát persze eikonfiskálásról szó sincs, ezt jól tudják maguk a panaszkodók is; hanem úgy nekik, mint azoknak a legkülönbözőbb szláv ujságoknak, amelyek a kiállítás megnyitása előtt éveken át a leghevesebb támogatásokat intézték Kállay Béné ellen ugyanebből az okból, erősen fájt, hogy éppen Magyarország fővárosában mutatta be Európának azt a rendkívüli haladást, amelylyel Bosnyákország és a Hercegovina az ő genialis kormányzata alatt méltán dicsekedhetnek.

Mi magyarok annál nagyobb örömmel láttuk, hogy ezek az országok, amelyek századokon át a legszorosabb viszonyban állottak szent István koronájával, századok múltán ismét, és épen ezredéves ünnepünk alkalmával, szent István birodalmának fővárosában jelentek meg imponáló módon a világ előtt. Ez bizonyára az ezredéves ünnepnek és a kiállításnak egyik becses emléke fog maradni mindenha. Remélem azonban, hogy gyakorlati haszna szintén leend

annak, hogy ezen a nyáron alkalmunk nyílt közelebből megismerkednünk a megszállott tartományokkal. Tág tér nyílik ott az érvényesülésre a magyar intelligencia, vállalkozó szellem, tőke, ipar és kereskedelem részére; és azonfelül, hogy haszonnal forgathatjuk az értelmi és az anyagi kapitálist, Magyarország érdekében is missziót teljesítünk, ha arra felé fordítjuk figyelmünket és érdeklődésünket. Történelmi hivatása Keletre szólítja a magyar nemzetet; az európai Keleten pedig sehol sem találhatunk biztosabb sarokpontot, mint Bosnyákországban.

Ha bensőbbé fogja tenni a magyar-bosnyák összeköttetést az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztálya, úgy hatását már eleve nagyon hasznosnak jelezhetjük.

Szokolay Kornél.

HIREK.

Tájékoztató.

November 14. Megyei közgyűlés.

November 16. Közig. bizottság.

November 19. Vásár Nagybecskereken.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskekereken Bauerféle házban Ferencz-József téren. Rendel naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hir. Rónay Jenő főispán ma este Pancsovára utazik, honnan a hó 10-én tér vissza Nagybecskerekre.

— Kinevezés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke Patocsk János végzett joghallgatót, ki hosszabb ideig volt aljegyzője a nagybecskereki kir. törvényszéknek, a kassai kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakorokká nevezte ki.

A „TORONTÁL” tárczája.

Kötekedés.

Írta: Békefi Antal.

Volt egyszer egy . . . Ejj, nem mese ez. Minek bolondítsam a világot: a mesét ugyanis valóban veszi és a valót legtöbbször mesének.

Hiszen kész szerencse, hogy él ez az asszony, a mese se irhatná le szebbnek: fiatal a javából, sok villanyos vérről, deleges sötétbarna szemekkel, nemének abból a javafajából, mely elnyúlhatetlenül szép, telisdedteli teremő erővel; asszony kecses konytyos fejű, eszes, mint egy patriárka, ravasz, mint egy diplomata; asszony, aki semmiből egész világot csinál és a megalakított világot romba dönti semmiért.

Egy igazi asszony. Kár volna érte, ha mese volna már: az első születt, aranygyapjas fejű lurkó még alig csacsog, mint a fecskefő.

S az erős, életdus rózsát, amely ennek az elsőnek életet adott, arra van teremtve, hogy mentől több aranygyapjas fejű rózsát hajtsaon.

Ha ez az asszony egyszer hátraszegi nemet, erőszakoskodó fejét és ezt mondja: „nem”, akkor döröghet, vagy epedhet az az irigyelt férfi, aki a feje: a „nem”, mentől inkább ostromlatatik, anóál inkább „nem” marad. Kövér, alabástromos nyaka, amint diadalmasan kevélykedve hátrassegetten körülgürüzi a ruhagallér szegélyét, olyan éppen-éggel, mintha merőben fénylő kagylókalária volna.

Éreznie kellett Fülöp urnak, hogy az asszony erősebb. Bizonyára igen kellemetlen állapot, mikor a férj észreveszi, hogy az a kecses, froufrous fej, mely fúrge, mint a pipiskéé, jelentékenyen többet tud, mint ő s az idylli csatározások

után végre is neki kell letenni a fegyvert, mert rendszeren úgy csattan, hogy az asszonynak van igaza.

Am ha szerelemre kerül a sor: hogy tud ez az asszony szeretni. Mint egy vulkánikus véralkatu hetára, erőszakoskodó, megsemmisítő szenvedélyvel és egészen az uráé forró lehelletével, fúrnyos teste illatával, emésző édes csókjaival.

Nem az ellentmondást nem tűrő, erős, eszes asszony többé, hanem egy a férfi nyakába ugrádozó csacska, kacagó, fecsegő gyerek, akinek a szerelem lázában álmatagon huzódnak föl sötétbarna szemgolyói az árnyas pillák alá s úgy reszket ma is az ura kezében, mint az első napon.

S annak az ostoba embernek, akit úgy szeretnek, nincs jobb dolga, mint féltékenységgel üldözni azt az asszonyt. Vagy talán éppen azért félti így, mert az úgy szereti őt.

Rémítő nyilvánulása volt a féltő szerelemnek, mikor Fülöp megmarkolta izzó szenvedélyvel az asszony fehér kezét, mely remegett mint a megfogott madár és azt mondta:

— Matild, irigy vagyok arra az emberre, akire az imént ránézted. Irigy vagyok mindenkire, akire ránézél.

Egy férj, aki így beszél a feleségével. Azzal az asszonynyal, aki imádja.

— Őült vagy, Fülöp — mondta neki az asszony.

S lerázta magáról a bolond ember vaskezeit, eltűnt s elzárkózott, mire az az „örült” odaállt a bezárt ajtó elé és mint a gyerek kunyorált, hogy soha se lesz többé rossz, bocsássá be.

Mind ezek daczára, azt hiszem, hogy ezek egymásnak vannak teremtve. Szívek, melyek nem tudnak csendben lenni. A csóknak is a visszhangját keresik. S mialatt egymásért majd meghalnak: ördögöket festenek a falra önmaguknak az ijesztgetésére.

De ezzel a szerelemmel, mely ezt a két veszekedő szívet elárasztja, száz ördög se bír. Ugy megalkotta az ő néha felhős, de mindig boldog világát ez a nyakas szép asszony — semmiből . . .

S ime, megrázza magát, szilajul, mint a rombolás démona s kész összezúzni kis kövér öklével ezt az egész szép lármás világot — semmiért.

Megfogozott az íróasztal tornyos faragványában, neki dől kevélyen és szertelen daczczal nézett az ura szemébe, aki úgy ugrott be, mint egy féltékeny leopárd és nem kiáltott, hanem ordított az asszonnyra, aki e pillanatban állt föl az íróasztal mellől:

— Mi az? Mi van a kezében? Mit gyűrtél össze a kezében?

A sértett büszkeség jéghideg közönyével úgy tett Matild, éppen úgy, mintha tényleg féltékenyen s remegve szorítana valamit kezében s összezoritotta kis, kövér öklét, hogy kiprult az, mint egy bazsarózsa, aztán csak ennyit mondott zavaros daczczal:

— Semmi.

De hogyan mondta ezt! Ugy mondta, hogy felbőszüljön tőle drága Fülöpje, mint a bika, melynek a szarvaira piros kendőt kötnek. (Döfne is most, de szerencsére még nincsen szarva.) Megrázóan tragikus mozdulatokkal és hangon ostromolta Fülöp azt a daczos, hideg szobrot, mely összezoritotta öklöcskéjét, elrejtette, mintha féltene azt a semmit, amit benne szorongat.

— Hazudsz, asszony! Megesáltál. A szeretődnek irsz, vagy tán attól kaptad. A levelet ide!

S több eféle örült badarságot kiáltott Fülöp ur, mire Matild komoly és hideg maradt.

— A levelet ide! ordított egy tetszettel följebb Fülöp ur s támadó mozdulatot tett. De Matild kiegyenszedett, villámzó szemével vissza-

— Városi közgyűlés. Mondanunk sem kell, hogy a városháza gyűlésterme tegnap zsúfolásig megtelt. Hogyne, mikor irnok-választásról volt szó. Dellimanich alispánt, kit egy küldöttség kért a terembe, zajos éljenzéssel fogadták, mikor elfoglalta az elnöki széket. A kijelölt bizottságba Balázs József és dr. Klein Mór k. tagokat választották meg, az alispán pedig kinevezte Kovács Agost és Stagenschmidt János urakat. Bizalmi férfiaknak megválasztották Benkovich Mihály, Klacsó Károly, Ro'sa Ignác és dr. Brájjer Lajos k. tagokat. Miután a kijelölt bizottság rövid tanácskozásra visszavonult, elnöklő alispán újból megnyitotta az ülést és kihirdette a következő eredményt: A főorvosi állásra pályáztak Weiserschan József, Magyar Károly, Nónay Pál és Fialowski Béla dok. Miután az utóbbi három kérvényét visszavonta, dr. Weiserschant egyhangulag megválasztott városi főorvosnak jelenti ki. — A mérnöki állásra csak egy pályázó volt, Fülöp Tivadar, ki szintén visszavonta a kérvényét s így az állás betölthető nem volt. — Következett végül egy irnoki állás betöltése. Pályáztak: Boros István, Naszke Ernő, Rigyitsky Sándor, Arvay Ferencz, Jäger Ferencz, Zsembery István, Vogl Jakab, Dormuth Antal, Milutinovits Gál Pál, Nikolics Iván és Harsányi Ferencz. Miután elnöklő alispán a többséget a felhangzó éljenek után ki nem vehette, elrendelte a névszerinti szavazást. A szavazatszedő küldöttségben dr. Plechl Szilárd elnöklelte alatt Oldal Antal és Mayer Rezső működtek. 26—26 szavazat esvén Harsányira és Nikolicsra, elnök sorshuzás után döntötte el a választást, melyből Harsányi került ki győztesen. Miután a megválasztottak letették a hivatalos esküt és dr. Plechl indítványára a közgyűlés dr. Dellimanich alispánnak a választás tapintatos vezetéseért (zajos éljenzés) jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, elnöklő alispán az ülést berekeszti.

— A nagybecskereki kerékpár-egylet holnap, vasárnap délután ismét kirándulást rendez, ezuttal Zsigmondfalvára. Gyülekezőhely a főtér, indulási idő délután egy órakor. A kirándulók egyleti egyenruhában tartoznak megjelenni.

— Kiténtetett kiállító. A kereskedelemügyi miniszter a jury-tanács javaslatára az 1896-iki ezredéves kiállításon résztvevő délvideki kiállítók közül Istvánffy Istvánné urhölgynek Törökbecsén az állami ezüstérmét adományozta.

— Az első fagy. Nagyszentmiklósi levezőnk írja: A hűvös, ködös időt péntek virradóra felváltotta a tél előhírnöke: az első fagy. A mennyire busulnánk azon, hogy a téli holmikát ám most isten igazában fel kell öltetni, annál jobban esik, hogy megszabadultunk a rossz bacillusos ködös időtől.

verte a vakmerőt, aki most térdre ereszkedett és könyörgött:

— Matild, lásd megőrülök. Mondd, mutasd, mit rejtettél el kezvedben?

Hideg és egyszerű volt a válasz:

— Semmit.

Hideg, egyszerű, de mégis úgy hangzott, mintha ezt mondaná: „Az én édes titkom az. Meguntalak téged, de ezt a „semmit“ nem fogod meglátni, ez az én édes titkom“.

A megsértett asszony rettenetes volt: sem a revolver csöve előtt, sem annak az örült embernek a könyveire nem nyitotta ki a láztól kipirult kezét, mely olyan volt, így vérszobosan, mint egy rózsaszínű kagyló.

— Megőrülök! — kiáltott a férj.

— Örülj meg! — felelt Matild hidegen s hozzá tette indulatosan: de nekem hinned kell!

— Matild, vigyázz, elhagylak! lobbant föl Fülöp, némileg megerősödve.

— Váljunk el! — sujtott vissza az asszony, de nekem hinned kell!

Meghal ez az asszony inkább, semhogy ököre szorított kis markát kinyissa és megmutassa azt a semmit, amivel im, szétzuzza az egész világot...

Válóban voltak egyszer a bíró — tán éppen a napokban — így szólt a rendkívül szép, de rettenetes, hideg asszonynak:

— Kár, lássa, a végletekig menni. A férje imádja önt és kész megbocsátani. Ugyan miért nem mutatja meg neki azt a „semmit“?

Egy pillanatra megvillant diadalmasan a hideg asszony szeme.

— Jó. Most már megmutatom. De csak egy föltétel alatt.

— S az?

Ha aután siotteti bíró ur a válást.

— A temesvári kereskedelmi és iparkamara a hó 5 én tartotta rendes havi ülést, melyből a következő, Torontálmegyét érdeklő dolgokat közöljük: Az ezredéves kiállítás pancsovai helyi bizottsága 20 ottani kiállító kiállítás költségeinek viselését magára vállalta volt; ezen költségek azonban 374 frt 32 krral meghaladták az előirányzatot, minek következtében a helyi bizottság indokolt beadvánnyal a kamarához fordult ezen hiány fedezése végett. Az elnökség, tekintettel a felhozott indokokra és az ügy sürgős voltára, a jelzett összeget a kamarai segélyalaptól kiutalványozta. A kamara az elnökség intézkedését jóváhagyta. — Az orsz. magyar bank váltóbirálói állásaira a kamara a nagybecskereki bankfőkökhöz Steinitzer Géza, Szávits János, Weisz Izidor és Winter J. L. urakat hozta javaslatba.

— Pórus járt kivándorló. A derék bolgárok, kik a legmunkásabb népek közé tartoznak és a legjobb módban élnek, az utóbbi időben ugyancsak felülnek a leketlen ügynököknek, kik kivándorlásra csábítgatják őket. A hatóságok mit sem tehetnek ellenük, mert titokban működnek, renesen más cím alatt jelennek meg a községekben és úgy beszélnek rá a különben józan embereket, hogy elhagyják a hazájukat. Szofrán Iván ó-bessenyői gazdát is elcsábították és ott hagyva a szülőföldjét, megindult Bolgárországba. De a sors nem engedte, hogy végrehajtsa tervét, mert amint utlevél hiányában Orsovánál át akart kelni a Dunán, a csolnak fefordult és ott letelehalálát a hullámok között. Az eset a bessenyői bolgárok között, hová a napokban jutott el a szerencsétlenség híre, nagy rémületet keltett s bizonyára sokakat eiriaszt a kivándorlástól.

— Regény mogyoróhéjban. Géza meglátja Miczit és nem tud aludni. Miczinek szerelmét vall Géza s egyik sem tud aludni. Miczi elmeséli a mamának s most már hárman nem tudnak aludni. A mama elmondja a papának: mind a négyen nem tudnak aludni. A papa igent mond s mind a négyen igen jól alsznak.

— Egy csók miatt. A napokban már megemlékeztünk róla, hogy Ilión Jęfta bobdai legényt meggyilkolva találták a Béga hidján. Az esetről még a következő sorokat vettük: Halál esett egy csók miatt Bobda torontáli faluban. Az oláh Joczin Olád a feleségével valami mulatságon volt és mulatás közben látta, hogy a bobdai Ilión Jęfta nagy borzas feje lecsap, mintegy fenevad, az asszony nyakára. Joczin Olád odasugta az Ilión Jęftának: Meghalsz! Ez napok előtt történt. Az ellenségek azóta nem találkoztak. Ilión Jęfta tegnapelőtt éjjel befogatta két tüzes lovat és kihajtatott a német határban lévő tanyájára. A Béga hidján valaki elkapta Ilión Jęfta lovainak a kantárját és Joczin Olád hangja hallatszott megint a sötétben: Meghalsz! Ilión Jęfta egy útszélre lefordult a kocsirol és a hidon a bosszuálló Joczin Olád harmadmagával vérbe fagyva hagyta Iliónt — a csókért. Reggel találták meg ott vérben, eszméletlen állapotban. A lovak és kocsit a Béga-töltés árkában feküdtek.

Okos ember volt a bíró. (Hiszen azért bíró.) Megigérte, hogy úgy lesz, bár világosan látta az asszony szemében, hogy tudna az szerelmében sirni is, ha akarna.

— Nos — mosolygott a szabadság után epedő asszonyság — itt van s letépte habos nyakáról a medailont, ez az...

— A semmi?

— Benne van. Adja neki, de az ígéret szép szó...

S ezzel távozott.

A bíró nézegette a szubtilis kis jószágot, ragyogó aranygömb, csucos türkizkövel, körös körül apró, gombostüfejnai gyémántok, csak a zárját kell felpattantani...

Belépett a férj Diadalmasan kiáltott eléje a bíró:

— Nos, uram, szent a béke. Itt van a — semmi!

Inogott, reszketett, dadogott Fülöp ur, míg fölpattant a csecsebecse gyémántos kapuja: ott volt benne az ő miniatür buksi feje.

— Nos? — sürgeti a bíró — mi van benne?

— Semmi, az arczképem.

A képet fölmozdította kis fészkeből.

— De ni, itt egy gyűrött kis papiros. Kibontotta lázasan.

Egy szó volt ráirva elmosódó asszonyság betűkkel, miknek szavacskaí finomak, mint a virágszirom.

„Szeretlek!“

— Ez a — semmi.

Az asszony ott állt az ajtóban és kacagott.

— Mondom, hogy — bár a véralkatuk ellenkező — egymásnak vannak teremtv.

— Itt a hideg! Hullnak, hullnak a falevelek s a fakon mindegyre ritkább lesz a lomb. Ma még csak levél hull, elfonyadt sárga falevél, ám — úgy lehet — holnap vagy holnapután már csillogó, fehér hópihe szövi a földre a téli takarót. Az időjárás is változott, hideg van. Es a megváltozott időjárás folytán kezd a tőlikabát fogalma hovatovább veszedelmesen aktuális fogalom lenni. Ha most úgy alkonyattájban köd borul az utcákra, valahonnan észak felől csipős szél kerekedik és mig fázósan huzzuk összébb magunkon a felöltőt, egyszerre érezni kezdjük a közeledő tél fagyasztó lehelletét. Bizony ma-holnap itt lesz a tél ezer örömeivel és a szegény embereket fenyegető százannyi gondjával.

— Fejér Irén ktsasszony, az ismert czimbalmosnő, ma este a Rózsa-szállodában, holnap pedig a kaszinóban czimbalom hangversenyt rendez.

— A novemberi égboltozat. A mi nap rendszerünk nyolcz főbolygója közül miniket földlakókat leginkább a mi földünkhöz geológiai lag és fizikai jelenségeiben legközelebb álló Mars planéta érdekel. Ez a testvér bolygó holnap, november 8-án, a földhöz oly közel fog jutni, hogy a csillagászok a Marson látható természeti jelenségeket szokatlan közlelről vizsgálhatják. Egész november folyamán a Mars déli sarka fog felénk fordulni s így távcsövekkel a sarki hóolvadás jelenségei megfigyelhetők lesznek. — Ez különösen azért érdekes, mert jelenleg a Marson nyárelő lévén, e hónapban fog a sark a hó és jégpánczoltól felszabadulni s így a csillagvizsgálók a Marsnak ez eddig ismeretlen részét zavartalanul vizsgálhatják. A nagy amerikai csillagvizsgálók az orizonai és a rookymouthai már nagyban készülődnek az érdekes jelenség megfigyelésére. A Jupiter bolygó, mely november folyamán csak éjfélután jön fel, a novemberi égboltozat legragyogóbb csillaga lesz. A Saturnus egész november 13-ig láthatatlan lesz, mert ez idő alatt a nap teljesen elfedi, de e hó végén már mint hajnalcsillag fog tündökleni. Az Uránus november első felében szintén a Nap mögött bujkál, míg a szerelem csillaga, a Vénus az egész hónapban át a népdalban is neki tulajdonított fényes esti csillag szerepét fogja betölteni.

x Legujabb szenzáció. Londonban egy szappant találtak fel, mely nemcsak mos, hanem tetszés szerinti színben meg is festi a legfinomabb szövetet, bársonyt, csipkét, stb. Sajátságos, hogy sem a kezét, sem az edényt nem fogja, míg a festett tárgy színtartó és nem fakul meg. Az angol gyár ezen találmány elárúsítását, mely Maypole Soap néven jön forgalomba, már Magyarországon is megkezdte.

x Felhívjuk lapunk t. olvasóit a mai számban megjelenő „Millenniumi telepen“ Nagy Őszön című hirdetésre. Ritka szép példány amerikai szölvoltványok szerezhethők meg ott rendkívül olcsó áron.

Színház.

Csikós.

Zónaelőadásban s így meglehetősen látogatott ház előtt Szigligeti egyik szétrombolhatatlan népszínművét: a Csikóst láttuk tegnap. Szigligeti darabjainak mindig akad közönsége, mert azok után a sok századvégi formába öntött népszínművek után, amelyek gombamódra teremnek s amelyeket a direktorok bizonyos előszeretettel mutatnak be a közönségnek, nagyon jól esik két-három órán keresztül néhány igazi, hamisítatlan népszínmű-alakot magunk előtt látni. Mert, kérem, Szigligeti, aki menten minden czaf-rangtól, a legegyszerűbb eszközökkel dolgozott alakjait megteremtette s olyan cselekményeket szőtt darabjaiba, amelyeket a közönség emlékéből nem lehet kitörölni. Amit Szigligeti így egy darabjában összevegyített, abból most nagyon sok titkos és nem titkos népszínmű-iro el-elopkod valamit s megteremti a maga szellemi termékét. Hiszen Szigligeti darabjaiban annyi sok minden össze van hordva, annyi sok kedves dolog vonul el szemünk előtt, hogy bizony isten egy-egy jelenete nem egyéb egy komprimált népszínműnél, amelyből egy csepp elég, hogy egy kis lére eresztve megszülessen legalább is egy közepes sikerű darab.

De hát talán a kelleténél tovább is mentünk, mert Szigligeti darabjainak a kritizálásával jóval elkéstünk. Szorítkozunk tehát magára az előadásra.

Ha annyira lelkesedünk Szigligeti tehetsége iránt, éppen annyira kárhoztatjuk, hogy nagyon udvariatlan volt a népszimű énekesnőkkel szemben. Mert, kérem, Szigligeti egyik darabjában sem volt tekintettel, hogy a darab női főszereplőjének olyan szerepet írjon, hogy az egy keveset a hűségét is kiegyenlítse. Pedig, uram isten, nem tudom, hogy Szigligeti idejében is annyira érzékenyek voltak-e a primadonnák, mint most, de azt biztosan merem állítani, hogy ha a szerző urak mostanában nem a primadonnáknak írják a szerepet, hanem a közönségnek, hát nagyon kevés darabnak jósolnánk hosszú életet.

Ami most már magát az előadást illeti, kedjük mindjárt a női főszereplőn: Ligeti Mariskán. Ligeti tegnapi játékán meglátszott, hogy nagyon haragszik Szigligetire, amiért olyan szerepet írt, amiből nem lehet semmit sem csinálni. Mindamellett elárulta, hogy rutinizott színésznő és határozottan jobb estéje volt, mint legutóbb. Dalait is elég jól énekelte s ha valamivel több diszpozíciót hozott volna a szinpadra, hát azt írának, hogy szépen is énekelte. Méltó partnere volt Koncz, akinek azonban nem ártana leszokni, hogy a közönség mellőzésével egyeseknek énekeljen. Nyitrai sokszor próbára tette a közönség nevető idegeit. Az előadás fénypontja, ha szabad egy kis epizód jelenetet annak neveznünk, a három részeg asszony jelenete (Göőz Aranka, Peterdyné, Tuboly) volt. A közönség annyira lelkesedett, hogy majdnem meg kellett ismételnük a részeg asszonyok nótáját. Hogy a tegnapi elődásról teljesebben számoljunk, még a zenekar volna hátra. Hát arról legjobb hallgatnunk.

Legujabb hírek.

A párbaj ellen.

Berlin, nov. 6. A német szabadelvű néppárt elhatározta, hogy a birodalmi gyűléshez a következő sürgős indítványokat fogja benyújtani. Nyilatkozzék a kormány, mit tett a birodalmi gyűlésnek a párbaj ellen hozott egyhangu határozata végrehajtása körül, miután a párbajdüh azóta még inkább elterjedt, a bíróság által hozott ítéletek pedig kegyelem útján elengedik. — Nyilatkozzék a kancellár a karlsruhei eset felől egy technikusként Brüzevics hadnagy által történt lekasabolása ügyében. — Párbaj miatt hozandó ítéletekben a szabadságbüntetés mellett a hivatalvesztés és a polgári jogoktól való megfosztás is kimondandó.

Hó.

Budapest, nov. 6. Máramaros-Szigeten oly hirtelen levegőváltás állott elő, hogy ma reggelre a járó kelők legnagyobb csodálkozására vastag fehér lepel borítja Máramaros vármegye összes havasait. A város környéke igen regényes képet mutat a hókoszorúta hegyekkel.

Földrengés.

Athén, nov. 6. Zante szigeten reggeli 3 órakor erős földrengést éreztek, mely azonban kárt nem okozott.

Táviratok.

Kossuth — Ugron párbaj.

Budapest, nov. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szentesi piac nagy szájhőse és Kossuth Ferenc között ma délelőtt ment végbe a kardpárbaj. A segédek, tekintve a sértés nagyságát, a párbajt végkimertülésig állapították meg. A felek háromszor csaptak össze. Az első összecsapásnál Kossuth Ferenc jobb karján nagyobb vágást kapott, de 8 tovább is

folytatni akarta a párbajt. A második összecsapásnál Ugron Gábor kapott egy hosszabb karczolatot jobb karjára. A harmadik összecsapásnál Kossuth ugyanarra a helyre kapott egy súlyos vágást, mire a segédek a párbajt beszüntették. A függetlenségi párt vezetési a párbaj után kibékültek.

Az ó-budai mandátum.

Budapest, nov. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ó-budai ellenzék tegnap este gyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy abban az esetben, ha Vörös államtitkár a kaposvári mandátumot tartaná meg, Beöthy Ákost lépteti fel nemzeti párti programmal Ország Sándor szabadelvű jelölt ellenében.

Az elítelt Arton.

Budapest, nov. 7. (A „Torontál” er. táv.) Párisból jelentik, a versaillesi esküdt-szék ma tárgyalta felette nagy érdeklődés mellett Arton ügyét, kit nyolcz évi fegyházra ítél.

Hirdetések.

„Millennium-telepen”

Nagy-Őszön

eladó több ezer darab

— amerikai szőlőoltvány —

Rip. Portalis, Vitis-Solonis és Rup. Monticola alanyokon a legkittinőbb bor- és csemege-fajokban. Ugyanazon fajokból előadásra kerül kb. 100.000 drb fajtiszta gyök. európai szőlődugvány, nagyobb mennyiségben amerikai sima és gyök. vessző; továbbá akác-, sofora-, alma-, körte-, szilvamagoncz és csiraképes mandulamag. Elfogad előjegyzéseket tavasszal készítenő amerikai szőlőoltványokra tetszés szerinti alany- és nemegalyal. Mindent a legolcsóbb árban. Őszzeleli ültetés biztos fogamzás. — Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a teleptulajdonos. 1034—11

8706. tkvi. sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Trifunagyits Mita és Trifunagyits Nata kumáni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 211 frt 22 kr iránti végrehajtási ügyében a területen levő Kumán község határában fekvő 1810. sz. tjkvben A. 1-3. sorsz. 4251/1245., 4251/1246. és 4249/252. hrsz. alatt felvett szántó 145 frt kikiáltási árban, II. a kumáni 128. sz. tjkvben A. I. 1. és 6. sorsz. alatt foglalt (229—230.) hrsz., 121. össz. ir. számú beltelkes ház és 4370. hrsz. pótkert 461 frt kikiáltási árban 1896. évi november hó 24-ik napján délelőtt 11 órakor Kumán község határában árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett és árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 5 százalék kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénz-

tárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróság telekkönyvi irattárában és Kumán község előljárásiágánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál, 1896. évi szept. hó 16-án.

Petrik,
kir. aljárásbíró.

1036—11

7231. tkv. szám. 1896.

1039—11

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Torontálmegye árvaszéke végrehajtónak Katits Kiril és Szultána örökösai végrehajtást szenvedők elleni 1673 frt 5 kr iránti végrehajtási ügyében Sztoity Szretya és Miladin kumáni lakosok késedelmes vevők veszélyére és kárára egyuttal a csatlakozó Finkelstein Adolf nbecskereki lakos 441 frt 82 kr és jár. erejéig bekeblezett követelés behajtása végett a területen levő Kumán község határában fekvő kumáni 903. sz. tjkvben foglalt A. I. 1-4 sor és 1745, 2239, 2833 és (4075-4076) hrsz. a. foglalt szántó ingatlanok 1311 frt kikiáltási árban 1896. évi november hó 23-ik napján délutáni 3 órakor a kumáni község házában árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróság telekkönyvi irattárában és Kumán község előljárásiágánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi augusztus hó 1-ső napján.

Petrik,
kir. aljárásbíró.

Legujabb divatu kerékkönyv watirozva vagy ködmönbéllel a legolcsóbban kapható Kovács Gedeonnál, női divatterem Nagy-Becskereken.

11044. szám. V. 1896.

1022-3-3

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegyének törökkanizsai járásához tartozó gyálai körorvosi állás, mely lemondás folytán üresedésbe jött, amely állással 600 frt évi fizetés és 3 szoba és a szükséges mellékhelyiségekből álló szabad lakás élvezete van egybekötve, betöltendő lévén, e czélból pályázatot hirdetek. Felkérem mindazokat, kik a körorvosi állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1876 ik évi XIV. t. cz. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeiket hozzám folyó évi no ember hó 25-ig benyújtják.

Az egészségügyi körhöz Gyála, Szerb-Keresztúr és Szt-Iván községek tartoznak közel 7000 lakossal.

A megválasztandó körorvos a kör székhelyét képező Gyála községben a husvizsgálatot és halottkémlést a szabályrendeletileg megállapított díjazás mellett elvégezni s a köréhez tartozó két községet a részére előállítandó fuvar ingyenes igénybevételével hetenkint legalább egyszer hivatalból meglátogatni s a teljesen szegény betegeket ingyen gyógykezelné köteles.

T.-Kanizsán, 1896. október hó 29-én.

Tallán
főszolgabíró.

Több mint 100 év

— óta a finom
világlegkedveltebb
illatszere

4711. sz. Eau de Cologne

(kék-aranyos ragjegy)

Ferd. Mühlens

4711 sz. Köln a/Rh.

Kapható minden nagyobb
illatszer-elárusítónál.

(946a-63)

A Rákóczy-utcában egy
3 szobából álló lakás

— évi bér 140 frt —

f. évi november hó 1-től kiadó. — Bővebbet

1028-3-2

Haidegger Ödönél.

10830. szám. I. 1896.

1043-3-1

Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye török-becsei járásába kebelezett Karlova községében a jegyzői állás megüresedvén, erre ezennel pályázatot hirdetek.

A javadalmazás:

1. 600 frt készpénz; 2. szabad lakás; 3. 3 lánchaszonélvezete; 4. 150 frt utiátalány s a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom az említett állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó hó 30-ig hozzám benyújtják.

Megjegyzem, hogy a szerb nyelv tudását óhajtom.

T.-Becsén, 1896. évi november hó 3-án.

Gr. Bethlen,
főszolgabíró.

Irodai gyakornokok

fizetés mellett azonnal felvétetnek.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

1040-2-1

Az Antonovits Constantin, ezelőtt Vuja Svetozár-féle

csereptéglagyár

Uzdinban (Ozora) jutányos feltételek mellett szabad kézből eladó. — Bővebbet

dr. Pejits Györgynél

1046-1-1

Nagybecskereken.

Nincs többé szükség vegyi festészetre.

Mindenki otthon festhet minden színben és árnyalatban ruhát és fehéreneműt.

— **TIZ PERCZ ALATT.** —

Korcsakalkotó találmány 500% megtakarítással.

ANAPOLE SOAP
angol festő szappan.

Legújabb találmány házi festésre. Fest minden színben és árnyalatban.

Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forró vízzel és ezzel az angol festő szappannal ruhát, blúzt, függönyt, zsebkendőt, selyem- és czérnakeztyűt, inget, harisnyát, gallért, selyem-szöveteket, szalagot, csipkét, atlaszt, bársonyt, sűrűz-tollat, hánckalapokat stb. festhet. A festés színtartó és el nem fakul! Minden ruhát újjá és modernné varázsol. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab ára 40 kr. (Fekete 50 kr.) s ezzel egy női blouse megfesthető. Minden darabhoz használati utasítás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

Bécsben Mariabilderstrasse 105.

Sonnenschein Lipót v. Bálvány-utca 5.

Mindenütt kapható.

Egy mintadarab 45 kr. (bélyeg) beküldése ellenében bér. küldetik.
1027-5-1

Első rangu szálloda

a főváros középpontján

Vadászkürt szálloda

BUDAPESTEN.

Ujjonnan berendezve: Lift, villamos világítás, fürdők, távbeszélő, mérsékelt árak, u. m.:
szép nagy utcai szobák:

I. emeleten 4 frt 50 kr.

II. „ 3 „ 50 „

III. „ 2 „ 50 „

Udvari szobák 1.50-2.50-ig.

Huzamosabb tartózkodásnál 20% engedmény. Lakosztályok téli tartózkodásra egyezség szerint.

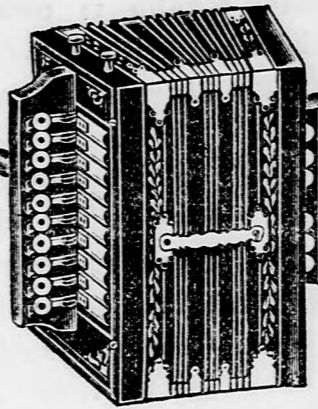
Magyar és francia konyha.

Saját termésű borok.

Kammer Ernő

tulajdonos.

1024-6-1

Csak

4 és félfrtért

szállítom a világhírű

„BOHEMIA”

nevű

húzóharmonikát

hosszu billentyűvel és valódi gyöngyház-kagyló üvegekkel.

Tartalmaz 2 kétszeres tokot, áll 11 erős, hajtásos rézből és szétörhetetlen rézből készült védsarkokból.

A hangok egyes lemezekén vannak elhelyezve, ennél fogva a harmonikának nagyszerű orgonaszzerű hangja van.

40 hangu 2 sorozatu	15 1/2 x 33	cm.	4-50
60 " 3	17 x 34	"	5-50
90 " 4	17 1/2 x 34 1/2	"	6-50

Magánoktatási iskola díjmentesen. Postadíj és csomagolás 60 kr.

C. A. Schuster,

harmonikagyáros GRASLITZ, Csehország.

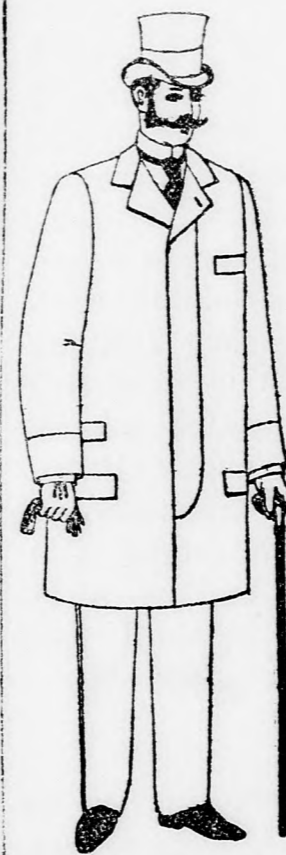
Utánvétellel küldve. Nem tetszés esetén vissza cseréltetik. Ismét eladókkaal összeköttetés kerestetik.
898-206

Kerestetik megvételre két darab teljesen jókarban levő, közép nagyságu, használt

tüzmentes pénzszekrény.

Ajánlat a kiadóhivatalhoz intézendő.

1041-2-1

Felöltők dus választékban, 8 frttól 25 frtig, minden darabon nyomott szabott árak. Kovács Gedeon, Nagybecskerek, legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás.

823c-16-8

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányákból.

1014-5-5